Samenwerking tussen huisartsen en artsen-specialisten betreffende obesitas bij jongeren: survey onderzoek bij huisartsen

Haio: Vandewiele Simon , KUL
Promotor: Goderis Geert , KUL
Praktijkopleider: Degroote Marlies , Meirschaert Nicolas , MINDERHOUT Alexander , VAN DEN OSTENDE Julie

Context: Achtergrond Overgewicht en obesitas bij kinderen en jongeren zijn wereldwijd frequente aandoeningen, waarbij de meest recente Belgische cijfers respectievelijk 19,4% en 4,8% bedragen (2-17 jaar, Gezondheids-enquête 2023-2024). Preventie en vroegdetectie vormen hierbij belangrijke pijlers van de behandeling, met de huisartsen als spilfiguur binnen de eerstelijnszorg. Huisartsen ondervinden echter struikelblokken van verschillende aard bij zowel preventie, detectie als verdere behandeling van deze problematiek. Voor een optimale begeleiding van kinderen en jongeren met overgewicht en obesitas lijkt een goede samenwerking tussen huisartsen en de tweedelijnszorg, waaronder artsen-specialisten en gespecialiseerde multidisciplinaire teams, opportuun.

Onderzoeksvraag: Doel Doelstelling van dit onderzoek was om de meningen en verwachtingen van huisartsen met betrekking tot deze samenwerking in brede zin in kaart te brengen, obstakels en facilitatoren te identificeren en mogelijke oplossingen ter verbetering van deze samenwerking te exploreren.

Methode: Methoden Voor deze cross-sectionele observationele studie werd gebruikgemaakt van een gestandaardiseerde online vragenlijst, gericht aan beroepsactieve huisartsen en huisartsen-in-opleiding (HAIO’s) in Vlaan-deren. De vragenlijst bevatte stellingen over kennis, attitudes, klinische praktijk en samenwerking met de gespecialiseerde zorg, met telkens vijf antwoordopties volgens een Likert-schaal gaande van ‘Helemaal akkoord’ tot ‘Helemaal niet akkoord’, inclusief neutrale antwoordoptie. Daar-naast maakten ook open vragen en rangschikkingsvragen deel uit van de survey. De kwantitatieve gegevens werden beschrijvend en exploratief geanalyseerd, met indien aangewezen bijkomende correlatie- en subgroepanalyses.

Resultaten: Resultaten 126 volledig ingevulde vragenlijsten werden geanalyseerd voor deze studie, van wie 33 mannen en 93 vrouwen (gemiddelde leeftijd: 37,5 jaar (range 26; 76)). Preventie werd door 73% als belangrijkste rol van de huisarts aangeduid, gevolgd door diagnostiek, doorverwijzing en coördinatie. Behandeling werd door 57,9% van de respondenten als minst belangrijke rol ingeschat. Zo goed als alle respondenten onderschreven het belang van het vroegtijdig bespreekbaar maken van overgewicht en obesitas (97,7%), maar 73,8% ervaarde hierbij drempels. Van deze respondenten rapporteerde 57,8% tijdsgebrek, terwijl respectievelijk 47,1% en 37,3% schroom hadden om het onderwerp met het kind/de jongere en de ouders te bespreken. Daarnaast werden kennislacunes vastgesteld met betrekking tot onder meer richtlijnen, leeftijdsspecifieke BMI-grenswaarden en het Edmonton Obesity Staging System (EOSS-P). Correlatie- en subgroepanalyses toonden overwegend beperkte verbanden tussen leeftijd, geslacht en praktijkorganisatie enerzijds en de onderzochte kennis- en attitude-items anderzijds.

Conclusie: Conclusie Vlaamse huisartsen en HAIO’s erkennen een belangrijke rol als eerstelijnszorgverlener in de preventie en vroegdetectie van overgewicht en obesitas bij kinderen en jongeren. De implementatie van deze rol wordt echter bemoeilijkt door kennishiaten, communicatieve en organisatorische drempels en een bezorgdheid over mogelijke psychosociale gevolgen bij het kind. Gerichte opleiding, laagdrempelinge gesprekstools, duidelijke verwijscriteria

en een sterke samenwerking met gespecialiseerde multidisciplinaire zorg kunnen bijdragen aan een meer consistente en kind- en gezinsgerichte aanpak binnen de eerstelijnszorg.